AUT, XLVIII, 2010, p. 236-250

# DENUMIRI PENTRU UNELE GRUPURI MINORITARE ETNIC DIN ROMÂNIA. NOTE SOCIOLINGVISTICE

de

*Maria PURDELA SITARU, Livia VASILUȚĂ*

**1.** O analiză lexicologică extinsă şi aprofundată, pe baza excerptării unui număr cât mai mare de texte, a cuvintelor româneşti care denumesc locuitorii unei ţări sau regiuni ori pe cei care sunt originari de acolo nu s-a întreprins încă la noi. Mai totdeauna aceste unităţi lexicale au fost analizate în cadrul unor cercetări cu caracter particular: nume de locuitori derivate de la teme străine (Popescu 1960 : 213-224); împrumuturi lexicale propriu-zise – cu referire la neologismele subsumate numelor de locuitori – explicate prin filiere diverse şi prin modalităţi diferite de adaptare fonetică şi încadrare morfologică în româna literară (vezi, de pildă, Ursu 1962). Din perspectiva lexicografiei – în special dicţionarele de limbă de tip istoric – avem un inventar important de astfel de termeni şi deţinem informaţii certe în legătură cu unul sau altul dintre lexeme, dar explorarea lor nu este încheiată. De exemplu, Magdalena Popescu (1960 : 216), în contextul analizei sufixelor care derivă nume de locuitori de la teme străine, constată că „dicţionarele româneşti înregistrează extrem de puţine nume de locuitori", drept care propune realizarea unei „liste cât mai bogate de derivate culese din diferite publicaţii".

Deşi de facturi diferite ca domeniu şi miză, mulţimea studiilor de antropologie, lingvistică, geografie, istorie ş.a. au asemănări de esenţă în recunoaşterea importanţei numelui de grup şi a denumirii idiomului vorbit de acesta în definirea identitară şi, deopotrivă, în evidenţierea complexităţii şi, adesea, sensibilităţii subiectului în cauză.

Deoarece în definirea oricărei identităţi, numele, ca grup individualizat, şi denumirea limbii sunt factori asociaţi permanent şi

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

semnificativ, în analiză ne-au stat în atenție nu numai cele câteva denumiri românești de grupuri minoritare, ci și numele idiomului vorbit de fiecare dintre comunitățile lingvistice. În acest sens, profitabile pentru studiul de față ne-au apărut cercetările centrate asupra denumirilor diferitelor idiomuri (regionale/locale/comune și/sau naționale), căci ele oferă un bun exemplu al necesarei corelații în analiza lingvistică între denumirile limbii, a actului vorbirii și a locuitorilor dintr-o regiune sau a celor originari de acolo (cf., de pildă, Müller 1996; Tabouret-Keller 1997; Arvinte 2006).

**1.1.** În cele ce urmează ne vom ocupa de etnonime, în a căror clasă distingem între endonim (denumire internă, proprie grupului etnic), exonim (denumire creată în afara grupului) și numele savante (pentru referiri la această terminologie, cf., la noi, Arvinte 2006 : 188). Vom avea în vedere și politonime (denumire fără trimitere etnică) interesante de studiat nu numai sub aspect lingvistic, ci și pentru că proiectează într-o lumină clarificatoare ideologia, mentalitatea și valorile comunitare (cf. Coșeriu 2002).

Ne propunem analiza numelor câtorva grupuri lingvistice minoritare etnic, stabilite pe teritoriul țării noastre. Aducem în discuție etnonimele *boem* și *pem*; *friulan* și *furlan;* și politonimul *bosniac* și *boșneag*. Coerența obligatorie a unui studiu lingvistic cât mai cuprinzător, necesitatea clarificării unor aspecte din „viața" cuvântului ne-au obligat să avem în vedere și familia fiecăruia dintre aceste cuvinte: derivate moționale (*boemă/boemoaică; pemoaică; bosneancă/bosniacă/bosniană; friulană; furlană*), derivate adjectivale adesea substantivate (*bosniacă; friulană; furlană*); derivate adverbiale (*boșnegește; pemește*).

**1.2.** Lucrarea de față are un caracter aplicativ. Ne propunem să completăm materialul existent în dicționarele de tip istoric, precum cel al Academiei Române, referitor la termenii evocați imediat anterior. Materialul cercetării noastre provine din tipuri diferite de surse. Pe de o parte, din lectura minuțioasă și critică a lucrărilor lexicografice românești. Pe de altă parte, din excerptarea materialului din texte și glosare dialectale, din culegeri de folclor și din scrieri literare diverse. Prin sursele utilizate am putut aduce material în plus pentru unitățile lexicale (împrumuturi propriu-zise sau derivate) și sensurile care în lucrările de lexicografie sunt slab atestate ori pentru care există numai atestări mai noi. Prin inserarea unor împrumuturi, nume românești de popoare, și a derivatelor formate de la ele, neînregistrate în DA și DLR și, în general, în dicționarele limbii române am completat lista de termeni din aceste lucrări lexicografice. În legătură cu fiecare dintre cuvintele în discuție am analizat soluția etimologică cea mai potrivită din cercetările succesive de până acum și, acolo unde a fost cazul, am precizat și corectat etimologia existentă. În sprijinul studiului termenilor citați anterior am coroborat datele dialectale

BDD-A6463 © 2010 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

cu informaţiile oferite de toponimie şi onomastică. În general, toponimicele, respectiv numele de persoană (nume de familie, supranume) provenite de la nume de popoare sunt bine reprezentate în limba română (vezi, între alţii, Iordan 1963 : 266-270; Oancă 1998 : 145-158), astfel că acest material documentar îl exploatăm într-un sens care serveşte la mai buna înţelegere a istoriei unuia sau altuia dintre termeni şi la clarificarea etimologică.

**2.** În lexicografia românească, *boem* este tratat ca având în sfera etnicităţii numai sensul „persoană care face parte din populaţia de bază a Boemiei sau este originară de acolo”. Excepţie de la regulă, SCRIBAN care formulează diferit conţinutul acestui endonim: „Ceh şi ţigan, fiindcă se credea că ţiganii au venit în Francia din Boemia”. Dicţionar istoric, DA tratează cuvântul *boem* ca un caz de polisemie: 1. „Numele poporului care locuieşte în Boemia (înţelegându-se de obicei numai poporul *ceh*); 2. (Modern, literar; despre artişti). Cel care duce o viaţă neregulată, nepăsător de ziua de mâine şi de convenienţele sociale”, dar nu lasă să transpară veriga de legătură indispensabilă pentru perceperea unităţii semantice a lexemului (cf., însă, SCRIBAN, s.v.). Ca etimon direct al rom. *boem,* DA, s.v. trimite la franceză, lăsând să se înţeleagă faptul că neologismul este împrumutat cu întregul lui inventar semantic din această limbă, iar ca sursă indirectă evocă lat.-med. *bohemus.* Cu totul diferit, observăm, este punctul de vedere al DEX-ului şi al MDA-ului. Acestea consideră, întemeiat, că ne aflăm în prezenţa a două cuvinte diferite – omonimie etimologică – tratându-le ca intrări distincte de dicţionar: *boem*[1] „persoană care face parte din populaţia de bază a Boemiei sau este originară de acolo”, un derivat regresiv de la n.pr. *Boemia* şi *boem*[2] „artist care duce o viaţă dezordonată, neconformă convenienţelor sociale”, un împrumut din fr. *bohème.*

**3.** Grupuri din Boemia stabilite în sud-vestul ţării noastre (o mare parte în localităţi din Clisura Dunării şi în sate din zona muntoasă a Banatului – aici, germani proveniţi din Boemia) sunt denumite de vorbitorii români şi cu termenul *pemi*.

Lucrări cu caracter dialectal înregistrează termenul dialectal *pem* atât cu sensul „ceh; boem, boemian”, cât şi cu înţelesul „german originar din Boemia”. Iată câteva exemple: noi̯ spúńem *pemi̯* //da i̯ei̯ dĕ fapt… èeh… noi̯ spúnem *pemi̯* // Đşt’a-s vińiţ […] îs coloňíşć viníţ. Ogradena. Cohuţ/Vulpe 1973 : 172. […] *pémi ar luvát rumíńe / ş-aşá că* […] apru̯ápe sîm perdúţ // pre̯a puţîni̯ mai sîn d'in i̯ei̯ cáre-s… pemi̯ adevăráţ // da ńiś nu cred că o mai̯ fi vrúnu cáre-s… pem adevărát // îs toţ de̯-ai̯ skimbáţ. *Ibidem*, p. 173. Avi̯ém şî *pemi̯;* ai̯íś. Jupalnic. Cohuţ/Vulpe 1973 : 79. [Viezurii] sînt de două feluri: cu nas ca porcu sau ca câńele, *pémi* îi mîncă. ALRR-Ban. III 439/5. Existau însă şi nemţi şi unguri şi aramei, şi în

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

oarecare măsură sârbi şi cehi, aşa-zişii *pemi* de la boemi (din Boemia) Drăgan, P.E. 54.

Exonimul în discuţie nu apare în niciunul dintre dicţionarele româneşti. El a fost amintit, fără atestări, de Victorela Neagoe (1984 : 272) printre elementele de origine germană care caracterizează subdialectul bănăţean. Pentru etimologia termenului *pem* glosat doar „ceh", autoarea trimite la germ. *Böhme* „locuitor din Boemia" (de fapt şi *Deutschböhmer* „locuitor de origine germană din Boemia"). Ulterior, Ioniţă/Gehl 1993 : 187, corectează această etimologie, arătând că băn. *pem* provine din suabo-dun. *Pehm,* forma dialectală a germ. *Böhme* (cf. şi Purdela Sitaru/Vasiluţă 2002 : 142). Menţionăm că din localitatea Naidăş, jud. Caraş-Severin, a fost înregistrat numele de loc *Cracul Pemului Mort,* pentru care Ioniţă (1972 : 43) trimite la *pem* „nume etnic (denumire dată locuitorilor de origine cehă)".

**3.1.** Termenul *pem* a dezvoltat în subdialectul bănăţean o familie de cuvinte bogată. Derivatul moţional *pemóici* „femei de naţionalitate cehă; boeme (cf. şi *boemoaică,* DA, s.v. *boem;* MDA; Popescu 1960 : 221). Rumḯńi a lu̯á *pemói̯ś…. pemói̯ś d'in áşća feméi̯.* Ogradena. Cohuţ/Vulpe 1973 : 173.

Reţinem adj. *pemesc, -ească* „care este specific, propriu pemilor" (port *pemesc* = port specific pemilor) şi adv. *pemeşte* care denumeşte actul vorbirii din zonele unde trăiesc comunităţi peme (vorbeşte *pemeşte* = ca pemii). Totodată, merită a fi amintită expresia în care primul element este subst. *dialect/grai* (*dialecte/graiuri pemeşti* = germ. *deutscheböhmisch*; cf. Gehl 1997 : 52), ce trimite la denumirea unui grup de dialecte germane vorbite în câteva sate de la poalele Semenicului, dialecte diferite atât de dialectul german al saşilor transilvăneni, cât şi de graiurile germane, diverse ca proveniență, vorbite în Banat (vezi Purdela Sitaru/Vasiluţă 2002 : 51). În zona respectivă, în urmă cu două secole, au fost colonizaţi germani din Pădurea Boemiei (*Böhmerwald*), ca muncitori forestieri (îndeletnicire pe care au avut-o şi „acasă"). Prin expresia *vorbeşte pemeşte* se înţelege 1. vorbeşte germana cu accent pemesc; 2. vorbeşte o germană stricată. Expresia din urmă trimite la conţinutul verbului utilizat în germană austriacă *böhmackeln,* literal „a măcăi ca un boem (din Boemia)" (cf. Ebner[3], s.v.). De aici şi expresia germană *Das sind für mich böhemische Dörfer* = astea sunt pentru mine sate din Boemia (= de neînţeles).

**3.2.** Observăm că o asemenea familie de cuvinte nu s-a dezvoltat şi pentru denumirea altor vorbitori de dialecte germane, originari din Steiermark [= Stiria]; aceştia au fost colonizaţi în sudul Banatului în zona *Ştaierdorf* (= germ. *Steierdorf*) – Anina. Ei se desemnează pe sine ca *Steirer* (Kottler 1984 : 227), corespondentul românesc aproximativ fiind

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

*ştai(e)rinți,* acesta desemnând însă numai „locuitorii de azi din Steierdorf”. Termenul ştiințific potrivit pentru denumirea dialectului vorbit de aceşti locuitori, utilizat în lucrările dialectale, este *stirian.*

**4.** Perechea etnonimelor *friulan – furlan* prezintă o situație interesantă în dicționarele limbii române. Subst. *friulan* este inserat în DN[3] (s.v.) cu sensurile „locuitor din regiunea italiană Friuli” şi, sub formă feminină, „limbă vorbită în această regiune; friulană”. Similar, este definit cuvântul-titlu *friulan* şi în MDA (s.v.) care, pentru sursă, trimite la DEX. Această din urmă lucrare lexicografică consemnează doar subst. fem. *friulană* „ramură a limbii retoromane, vorbită în nord-estul Italiei” şi utilizarea adjectivală în sintagma *limbă friulană,* dar nu şi etnonimul *friulan* „persoană care face parte din populația de bază a regiunii Friuli sau este originară de acolo”. Soluțiile etimologice propuse de puținele dicționare de la noi care înregistrează cuvântul *friulan* sunt diferite: DEX şi MDA trimit la un etimon francez (*frioulan*), iar DN[3] la o origine italiană (*friulano*). Considerăm mai plauzibilă etimologia multiplă italiană sau franceză pentru rom. *friulan,* denumirea fiind o creație savantă.

**4.1.** Începem, pentru *furlan,* cu dicționarele limbii române în care este inserat. Constatăm, mai întâi, omiterea endonimului *furlan* „persoană care face parte din populația de bază a regiunii italiene Friuli sau este originară de acolo”. În schimb, subst. fem. *furlană* este lucrat în DN[3] (s.v.) în felul următor: 1.„vechi dans friulan; melodia care îl acompaniază”; 2.„limbă friulană”. Drept etimon, se indică it. *furlana.* MDA înregistrează şi el cuvântul *furlană,* tratându-l similar cu DN[3], la care şi trimite pentru atestare şi etimologie.

**4.2.** Acest mod general de tratare lexicografică a rom. *furlană,* ce apare ca un împrumut cu dublu semantism din it. *furlana*, se impune confruntat cu datele oferite de dicționarele italieneşti de limbă. O lectură atentă a acestor din urmă date reflectă unele disocieri importante. O poziție lexicografică distinctă în redactare este cea a subst. *furlana* „antica danza contadina originaria del Friuli”, având ca etimologie, potrivit lui DLI[3] (s.v.) „uso sost. del f. del veneto *furlano* «friulano»”. Unele dicționare (cf. Devoto/Oli, D., s.v.) atestă faptul că, în vorbirea curentă, *furlana* s-a detaşat de elementul determinat din sintagma (*danza) furlana,* însuşindu-şi semantismul elementului omis. Rezultă, potrivit acestui indiciu, că rom. *furlana* „dans popular” provine dintr-un etimon detaşat deja pe terenul graiului venet şi nu reprezintă un împrumut prin condensare din sintagma venet. *danza furlana.* O altă intrare lexicografică este reprezentată de *furlano,* tratat ca adj. „Del Friuli”, cât şi ca subst. 1. „Nativo, abitante del Friuli”; 2. „(solo sing.) Dialetto parlato in Friuli, appartenente al gruppo ladino, ma con influssi veneti”. În DLI[3] pentru etimologia lui *furlano* „voce veneta”, se trimite la „lat. mediev. *Foroiuliànum,* var. di

BDD-A6463 © 2010 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

*Foroiuliènses* „abitanti di Forum Iulii, nome di due colonie romane dedotte nelle valli friulane”.

**4.3.** Revenind la dicționarele limbii române, propunem redactarea a două articole lexicografice distincte. Unul din articolele de dicționar ar avea cuvântul-titlu *furlană* cu definiția lexicografică: „dans popular vechi originar din Friuli”; „melodie după care se execută”, cu etimonul venet. *furlana* „idem”. Celălalt articol lexicografic ar avea cuvântul-titlu *furlan* glosat: 1. „persoană care face parte din populația de bază a regiunii Friuli sau este originară de acolo”; 2. adj. „care aparține regiunii Friuli sau populației ei; substantivat „limba furlană”. Endonimul *furlan,* intrat în limba română pe cale populară, provine, fără îndoială din dialectele venete *furlano* „idem”. Este forțată introducerea sintagmei *limba furlană* „limba friulană” în articolul lexicografic *furlană* „vechi dans friulan; melodia care îl acompaniază”, așa cum procedează DN[3] şi MDA, iar exigențele de formă şi de conținut ale unei bune etimologii nu sunt deplin satisfăcute, cum rezultă din cele menționate anterior. Chiar şi cu acceptarea limitelor impuse de profilul dicționarelor de limbă, o rezervă importantă față de principiul elaborării acestui articol lexicografic decurge din faptul că informația privitoare la idiom nu este precedată de o informație specifică referitoare la endonim.

Ordonarea propriu-zisă a informațiilor din dicționar privitoare la cuvântul-titlu *furlan* (cu var. reg. *fârlan*) s-ar impune să fie similară cu cea a termenului *friulan.* O asemenea manieră coerentă şi consecventă de tratare lexicografică ar oferi posibilitățile de stabilire a unor corespondențe dintre diversele tipuri de etnonime ale uneia şi aceleiaşi comunități lingvistice, culturale şi teritoriale. Informațiile vizând trăsăturile privitoare la natura unităților lexicale *friulan – furlan,* prin raportare la alte realități decât referentul, ar impune, introducerea în dicționare a pametelor: savant respectiv popular în virtutea sferei lor de aplicare (cf. şi distincția de uz din dicționarele limbii italiene: DELI[2], s.v.: „*friulano* è forma dotta recente, mentre la forma anticamente usata era *furlano*”; Devoto/Oli, D. *furlano* „dial. friulano”). Notăm că etnicul *furlan* se recunoaşte în numele de familie *Furlan.* Acesta din urmă reprezintă fie un supranume primit de la românii cu care emigranții friulani conviețuiau, fie un nume preferat de etnicii friulani, ca rezultat al alegerii unui nume de familie. În general, cum se ştie, nu este uşor de făcut o disociere între cele două planuri.

**5.** Termenul *bosniac* aparține clasei politonimelor, sensul fiind „locuitor al Bosniei sau originar de acolo”, indiferent de apartenența etnică sau lingvistică a locuitorilor. Prin urmare, este vorba de o expresie a politicului şi nu a unei realități etnice şi lingvistice. Numai în cazul grupurilor etnice există o denumire individuală pentru limba pe care o vorbeşte comunitatea lingvistică şi, deopotrivă, referințe la realitatea

BDD-A6463 © 2010 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

lingvistică şi la actul vorbirii (cf. Arvinte 2006 : 188). Într-o lucrare de specialitate, sub formă de dicţionar, consacrată *limbilor Europei,* Marius Sala şi Ioana Vintilă-Rădulescu (2001 : 25) inserează *bosniaca,* în definirea ei fiind necesară asocierea proprietăţilor structurale ale idiomului cu un criteriu extraglotologic de natură confesională. *Bosniaca* – în prezentarea analitică a celor doi cercetători citaţi –„este numele oficial dat în Bosnia şi Herţegovina, varietăţii locale a limbii sârbo-croate cu rol de limbă cooficială, ca mijloc folosit de bosniacii musulmani pentru a se diferenţia atât de sârbi (ortodocşi), cât şi de croaţi (catolici); este limba maternă a 3,3 milioane de locuitori, reprezentând aproape întreaga populaţie". Idiom matern, ajuns din raţiuni politice şi culturale, la prestigiul de limbă oficială (alături de sârbă şi croată) a statului Bosnia şi Herţegovina, cu propriul său standard, vorbitorii ei asumându-şi, recent, calitatea de „naţionalitate bosniacă" (http: ro.wikipedia.org/wiki/Limba_bosniac%C4%83) *bosniaca* ar putea fi inserată ca articol lexicografic distinct în viitorul dicţionar explicativ, ca „nume dat varietăţii sârbe vorbite de bosniacii musulmani".

În limba română sunt înregistraţi mai mulţi termeni care denumesc „populaţia de bază a Bosniei şi Herţegovinei sau originară de acolo": *bosniac;* (pop.) *bosnean;* (reg.) *boşneag;* (reg.) *bosnac;* (înv.) *bosnegiu, boşnegiu.* Existenţa acestor termeni multipli se explică prin proveniența lor din surse diferite.

**5.1.** Rom. *bosniac* este un împrumut din fr. *bosniaque,* potrivit majorităţii lucrărilor noastre lexicografice (CADE; DLRM; DEX, NSDU; MDA). Singur DA, s.v. îl consideră un neologism cu etimologie multiplă fr. sau germ. [*Bosnier*], dar corespondentul german nu explică forma existentă la noi. TDRW[1] trimite la numele propriu *Bosna* (pronunţarea în turcă a numelui provinciei *Bosnia*), în vreme ce TDRW[2] îl pune în legătură cu *Bosnia* şi pentru comparaţie trimite la modelul fr. *bosniaque*. Dacă admitem că numele străine de locuitori terminate în *-ac* în română sunt împrumuturi fie dintr-o limbă romanică sau din latina medievală, fie dintr-o limbă slavă, atunci recunoaştem că *bosniac* se înscrie în categoria împrumuturilor româneşti din franceză.

**5.2.** Notăm şi forma regională, neînregistrată în lucrările noastre lexicografice, *bosnac* „bosniac", excerptată dintr-un text popular din Bucova – Caraş-Severin: „Măi *bosnace,* măi bătrâne! Nu-ţi da banul tău pe mine. Mailand, PP 35 (cf. Şi DSB IV : 98). Nu se poate trece cu vederea faptul că *Bosnac* figurează între numele de familie actuale, dar cu o frecvenţă foarte redusă" (vezi DNFR I : 312).

**5.3.** Sinonimul popular *bosnean,* inserat în DA, TDRG[2] şi MDA (s.v. *bosniac*), este un derivat din numele ţării Bosnia + suf. *-ean.* Dacă admitem această explicaţie, rămâne totuşi de motivat de ce de la un derivat ca *bosnean* s-a păstrat intact sufixul *-ean,* terminaţia numelui de ţară fiind

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

în *-ia*” (Popescu 1960 : 257), în raport cu alte derivate de la toponimice terminate tot *-ia* şi formate cu sufixul *-an* (cf. *galiţian* < *Galiţia* + suf *-an*). Pentru semnificaţia „femeie care aparţine populaţiei de bază a Bosniei şi Herţegovinei sau este originară de acolo” sunt atestate două forme: *bosneancă (< bosnean* + suf. moţional *-că*) şi *bosneană* (prin simpla adăugare a mărcii de feminin *-ă*), primul substantiv fiind inserat în DA, cel de-al doilea în MDA (s.v. *bosniac*).

**5.4.** Dicţionarul Academiei (s.v. *bosniac*) este singura lucrare lexicografică în care sunt menţionate „derivate din turc. *Bosna* = Bosnia”: s.m. *bosnegiu, boşnegiu* „bosniac” şi adj. *bosnegesc, boşnegesc, -ească* „din (s. cum se poartă în) Bosnia”, toate prin intermediul ŞIO, autor citat cu consecvenţă în dicţionar. Numai ultimele două forme adjectivale sunt susţinute de citate, reproduse după ŞIO, pentru care este valabilă glosarea „care este specific, propriu bosniacilor; provenit din Bosnia”: atestarea lui *bosnegesc,* DOC. (a. 1785): *Căciuli cazaclieşti sau bosnegeşti;* varianta *boşnegesc* este susţinută de un pasaj din Filimon, C. II 646: *Un arnăut armat cu o şişinea boşnegească.*

**5.5.** Adăugăm acestei liste şi derivatele adverbiale învechite *boşnegeşte* şi *bosneăceşte,* atestate de noi la Stoica de Haţeg, Cr. Ban şi inserate în DSB IV, s.v. cu glosarea „în graiul celor din Bosnia”. Revăzând contextele la sursă, observăm că o dată adverbul se află în relaţie cu *arnăuţeşte: […] iară turcii în găuri muzică făcea şi cânta, de-i auziam strigând arnăuţeşte şi boşnegeşte,* p. 279, iar altă dată în relaţie cu *cuvinte haldeeşti* [*haldeu* = păgân, în CDER]: *Nu ştiu acea limbă* [cuvinte în alte haldeeşti], ci *bosneăceşte,* p. 280, astfel că aici glosarea mai nuanţată ar putea fi „după modul de a vorbi al locuitorilor din Bosnia”, iar în enunţul anterior „în felul bosniacilor”. Ca detaliu, observăm că adverbele *boşnegeste/bosneăceşte,* respectiv *arnăuţeşte* se află într-o situaţie diferită sub aspectul înregistrării lexicografice. Primele două adverbe sunt omise din dicţionarele limbii române. În schimb, adv. *arnăuţeşte* este înregistrat în HEM, s.v. cu sensurile: „en albanais, à l’albanaise”: Vorbesc *arnăuţeşte;* mă-mbrac *arnăuţeşte,* fără nicio acoperire de texte exemplificatoare în raport cu seria de citări bine ordonate a utilizării adj. *arnăuţesc* „albanais, d’Albanie”. DA glosează adv. *arnăuţeşte* numai „ca arnăuţii”, potrivit singurului citat avut din Alecsandri (apud ŞIO): *Moisescu, factorul mieu, îmbrăcat arnăuţeşte…,* fără să facă referire şi la denumirea actului vorbirii (vorbeşte *arnăuţeşte*). Adăugăm atestării adv. *arnăuţeşte* din DA, s.v. şi pe cea mai timpurie, citată de noi mai sus, din *Cronica* lui Stoica de Haţeg astfel că definiţia de tip lexicografic, adică ansamblul valorilor de folosire a cuvântului, ar fi „în felul albanezilor, ca albanezii; „în limba albaneză”.

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

Derivate, precum cele mai sus citate, îl determină pe Iordan (DNFR : 75) să presupună o temă *boşneag.* Etimonul neîndoielnic al cuvântului românesc este scr. *bošnak* „bosniac”.

**5.6.** În încercarea unei cât mai adecvate interpretări a numelui comun dialectal *boşneag* „bosniac” ne interesează şi datele oferite de onomastică şi toponimie.

**5.6.1.** Ca supranume familial românesc *Boşneag* l-am înregistrat la Stoica de Haţeg, Cr. Băn. 279 (cf. şi DSB IV 279): […] *unde încă erau nişte case turceşti cu grădini, precum a lui Izmail Boşneag.* După cum se constată, purtătorul acestui supranume este o persoană cu prenume musulman. Într-un asemenea caz, supranumele *Boşneag* este atribuit de români fie unei persoane originare din Bosnia, trecută la mahomedanism, fie chiar unui etnic turc din Bosnia, cu care ei veneau în contact. Cum se ştie, Bosnia s-a aflat multă vreme în stare de paşalâc, o parte numeroasă a populaţiei de aici convertindu-se la islamism.

**5.6.2.** În dicţionarele antroponimice, *Boşneagu* este înregistrat în DOR (s.v. *Bosna*), N.A. Constantinescu trimiţând pentru antroponimul românesc la scr. *Bosnak* „originar din Bosnia”. Ne limităm deocamdată să semnalăm că în raport cu informaţia din DOR referitoare la *Boşneag(u),* Iordan (DNFR s.v.) îmbogăţeşte inventarul numelor cu variantele antroponimice *Boşneac* şi *Boşniac* – în exprimarea autorului – „aceleaşi cu *Boşneag(u)*” şi semnalează faptul că numele de familie *Boşneagu* funcţionează cu această formă, alteori fără sufixul antroponimic *-u.*

Nu se poate trece cu vederea nici înregistrarea frecvenţei, exprimată în cifre absolute, a fiecăruia dintre numele de familie acum studiate, de vreme ce pe această bază se poate aprecia mai corect şi nuanţat – cum a arătat Oancă (în DFNFR) – „reprezentativitatea [fiecărei forme sub care circulă un nume] în cadrul sistemului antroponimic oficial, identificarea vetrei antroponimice, ca şi migrarea antroponimului din zona de origine în alte zone, prin purtătorii lui”.

Numele de familie actual *Boşneag,* înregistrat în DFNFR (p. 314), cu frecvenţa absolută 535, cea mai mare în raport cu variantele sale antroponimice, prezintă o distribuţie neuniformă pe regiuni istorico-geografice: este reprezentat mai bine în sud şi sud-estul ţării – 423 (frecvenţa cea mai ridicată: 286 – Muntenia (incluzând şi Bucureştiul); apoi 71 – Dobrogea; 66 – Oltenia), pe când în regiunile transcarpatice frecvenţa însumată este abia 100 (repartizată astfel: 66 – Banat; 27 – Crişana; 7 – Hunedoara). Variante antroponimice: *Boşneagu* „varianta muntenească” (prin prezenţa sufixului antroponimic *-u*) – 182 frecvenţa absolută (din care 1 în Caraş-Severin); *Boşneac* – frecvenţă absolută foarte modestă – 44 (cel mai bine reprezentat 28 în jud. Arad; 8 – Caraş-Severin; 3 – Timiş; restul înregistrărilor: 3 – Brăila; 1 – Suceava); *Boşniac* – cu

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

înregistrări actuale numai în jud. Timiş – 5 şi Arad – 3. Într-o simetrie plauzibilă cu unităţile de nume (cf. Oancă 1998 : 22) citate mai sus situăm numele de familie actuale: *Bosneag, Bosneagu, Bosneac, Bosniac.* Potrivit aceluiaşi DFNFR numele de familie *Bosneag* are, în prezent, frecvenţa absolută 74 (în regiunile româneşti transcarpatice această unitate antroponimică înregistrează laolaltă 37 de atestări (distribuite astfel: 17 – Caraş-Severin; 11 – Hunedoara; 5 – Arad; 4 – Timiş), număr egal cu înregistrările din regiunile sudice şi estice (18 – Dobrogea; 9 – Muntenia (inclusiv Bucureştiul); 6 – Oltenia; 4 – Moldova). *Boşneagu* – 15 înregistrări numai în sud şi sud-estul ţării; *Bosneac* – frecvenţă absolută foarte modestă – 37 (purtătorii acestui nume sunt concentraţi mai ales în părţile vestice: 18 – Timiş; 3 – Bihor; 2 – Arad; în celelalte regiuni istorico-geografice distribuţia se prezintă astfel: 5 – Dobrogea; 4 – Moldova; 4 – Bucureşti; 1 – Oltenia). *Bosniac* – 39 (menţionăm, cu excepţia Bucureştiului, unde înregistrăm azi, 8 persoane purtătoare ale acestui nume de familie, restul se concentrează în nordul şi vestul ţării: 11 – Timiş; 4 – Arad; 9 – Satu Mare; 7 – Bihor).

Nu ne vom grăbi să deducem din aceste frecvenţe absolute anumite concluzii referitoare la migrarea antroponimelor studiate şi la vatra lor antroponimică. Aspecte greu de decelat, căci ele solicită studiul succesiv al informaţiilor istorice, geografice şi demografice existente. Nu intră în intenţiile acestei lucrări un asemenea demers amplu. Vom menţiona doar că frecvenţele absolute ale numelor de familie actuale înregistrate mai sus, privite din unghi comparativ, permit câteva constatări de ansamblu referitoare la axa spaţială şi la reprezentativitatea lor în cadrul sistemului antroponimic oficial. Astfel, numai *Boşneag* apropie, sub aspectul frecvenţei, regiunile istorico-geografice între ele. Mai bine reprezentate numeric în regiunile vestice, sunt numele de familie *Boşneac, Bosneac* şi *Bosniac,* dar sunt semnalate într-o proporţie mai mică şi în părţile sudice şi sud-estice. Marea majoritate a purtătorilor numelui de familie actual *Boşneag,* cu frecvenţa absolută cea mai înaltă dintre toate numele de familie acum înregistrate, sunt concentraţi în părţile sudice ale ţării, dar atestări semnificative sunt şi în judeţele vestice. În sfârşit, să menţionăm că frecvenţa absolută foarte mică a unora dintre aceste nume de familie ar putea avea drept consecinţă o şansă minimă de supravieţuire.

Ne propunem să extindem aria cercetării, supunând discuţiei şi unele fapte din toponimie.

**5.6.3.** Ca oiconim istoric, *Boşneag* (actualul oiconim Moldova-Nouă – Caraş-Severin), cu atestări în izvoare diferite, începând din primele decenii ale sec. al XVIII-lea (o sinteză a formelor grafice sub care apare în DTB VI : 58), a primit soluţii etimologice alternative, prudente chiar în aceeaşi lucrare: fie de la „apelativul *boşneac* «locuitor al

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

Bosniei», fie de la antrop. *Boşneac*" (fără indicarea sursei). În microtoponimia din Banat înregistrăm câteva atestări ale lui *Boşneag*. Astfel, termenul a fost înregistrat de Ioniță, Gl. : 42 în structura toponimicului *Valea Boşneagului* (Moldova Veche – Caraş-Severin); pentru originea determinantului substantival, cercetătorul reşiţean trimite doar la „numele etnic (!) *boşneac* «bosniac». Totuşi, nu este exclusă ipoteza provenienței determinantului din antrop. *Boşneag* (invocăm prezența acestui nume de familie în sistemul onomastic actual din Caraş-Severin, cf. DNFR I : 314). În forma *Boşneci* (*boşńeś*) „şes arabil" Şipet-Timiş (cf. DTB I : 117) şi în aceeaşi localitate, notat de Crețu/Frățilă : 394, *boşnegi* desemnând o „păşune în marginea căreia trăiesc câteva familii de ţigani", termenul provine, evident, de la numele grupului *boşneci,* cu varianta *boşnegi* (sing. *boşneac/boşneag*).

Prezența termenului *Boşneagu* în Oltenia şi Muntenia nu trebuie subestimată după cum arată dicționarele toponimice de proporții mari. Vom transcrie în cele ce urmează câteva exemple. Astfel, în Muntenia a fost înregistrat oiconimul *Boşneagu* (sat, com. Dorobanțu-Călăraşi), localitate numită şi *Bosniacu,* nume care porneşte de la antrop. *Boşneagu* (cf. DTRM 1 : 319). O situație relativ inversă o înregistrăm tot în Muntenia: vechea denumire *Boşneag* (sat, com. Ulmu-Ilfov) a fost înlocuită de numele actual al satului *Bosniacu* (< np. *Bosniac,* cf. *Bosnia*, vezi DTRM 1 : 319). În microtoponimie, *Boşneagu* este consemnat în jud. Dolj (măgură, s.c. Afumați) şi în jud. Vâlcea (loc, fără alte amănunte), deopotrivă explicate etimologic de la np. *Boşneag(u)* (atestat deja la 1704; a se vedea DTRO 1 : 359). Etimologia lui *Boşneag* (de unde şi topon. *Boşnegi*) indicată de Bogrea (1971 : 184) – substituția de sufix: *-eag* lui *-eac* (*Bosneac* = *Bosniac*) nu a fost acceptată de Iordan, Top. Rom.: 268 care trimite la sârb. *Bošnjak* «bosniac». Dicționarele toponimice, care înregistrează, la rândul lor, material din Oltenia şi Muntenia, inclusiv pe cel atestat de Iordan (Top. Rom.: 268), evocă pentru etimologia toponimului *Boşneagu* numai np. *Boşneagu.*

**6.** Sunt semnalate proiecte de cercetare care au ca obiectiv studierea etnonimelor, având ca bază documentară texte româneşti din epoca veche şi modernă. Analiza de față, prin forța împrejurărilor, limitată şi parțială, arată că în afara textelor scrise, date lingvistice interesante şi utile oferă şi sursele dialectale.

Studiul mulțimii de etnonime pentru unul şi acelaşi grup etnic, propus aici, evidențiază fapte semnificative ale procesului denominativ. Aceste denominații nu sunt nişte „entități" independente, şi ele se află pe multiple dimensiuni în conexiune unele cu altele, formând un sistem complex de denumiri ale uneia şi aceleiaşi comunități etnice. „Citite" într-un plan mai larg, ele lasă să transpară, pe de o parte, coeziunea

BDD-A6463 © 2010 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

comunității şi, pe de alta, individualizarea ei față de alte comunități, contactele şi relațiile dinamice dintre diversele grupuri, în afara cărora problema etniei neputând fi înțeleasă adecvat.

Constatarea varietății şi bogății denumirilor româneşti pentru minoritățile etnice de la noi pledează în favoarea unor cercetări lexicologice monografice. În plan practic, dicționarele generale de limbă ar putea beneficia de rezultatele unor asemenea studii în ceea ce priveşte coerența şi consecvența înregistrării şi tratării lexicografice a fiecăreia dintre unitățile lexicale care denumesc un grup etnic, unități însoțite de „mărci de uzaj" referitoare la variația de registru stilistic sau la variația de stil funcțional. Considerăm că doar înregistrarea lexicografică a mulțimii de etnonime, conform unor criterii stabile, poate oferi o bază atât pentru un dicționar deonomastic al limbii române, cât şi pentru un tablou exact şi complet al denumirilor româneşti pentru diversele grupuri etnice.

## SIGLE ŞI ABREVIERI BIBLIOGRAFICE


ALRR-Ban. III = *Atlasul lingvistic român pe regiuni. Banat,* sub conducerea lui Petru Neiescu, de Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, III, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1998.

Arvinte 2006 = Vasile Arvinte, *Denumiri pentru limbile Romaniei de sud-est,* în *Studii de istorie a limbii române,* Iaşi, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", p. 187-204.

Bogrea 1971 = Vasile Bogrea, *Pagini istorico-filologice.* Cu o prefață de acad. Constantin Daicoviciu. Ediție îngrijită, studiu introductiv şi indice de Mircea Borcilă şi Ion Mării, Cluj, Editura Dacia.

CADE = I.-Aurel Candrea, Gh. Adamescu, *Dicționarul enciclopedic ilustrat* „Cartea Românească". Partea I: *Dicționarul limbii române din trecut şi de astăzi,* de I.-Aurel Candrea. Partea II: *Dicționarul istoric şi geografic universal,* de Gh. Adamescu, Bucureşti, [1926-1931]

CDER = Alejandro Cioranescu, *Diccionario etimologico rumano*, Universidad de la Laguna, Tenerife, 1958-1966.

Cohuț/Vulpe 1973 = Cornelia Cohuț, Magdalena Vulpe, *Graiul din zona „Porțile de Fier" I. Texte şi sintaxă,* Bucureşti, Editura Academiei Române.

Coşeriu 2002 = Eugeniu Coşeriu, *Limbaj şi politică* în *Identitatea limbii şi literaturii române în perspectiva globalizării.* Volum îngrijit de Ofelia Ichim şi Florin-Teodor Olariu, Iaşi, Editura Trinitas, p. 17-40.

DA = Academia Română, *Dicționarul limbii române*, Bucureşti, 1913-1948.

DELI$^2$ = *L'etimologico minore. Deli dizionario etimologico della lingua italiana,* di Manlio Cortelazzo e Paolo Zolli. Edizione minore a cura di Manlio Cortelazzo e Michele A. Cortelazzo, Bologna, Zanichelli, 2004.

Devoto/Oli, D. = Giacomo Devoto e Gian Carlo Oli, *Il dizionario della lingua italiana,* Firenze, Casa Editrice Felice Le Monnier, 1995.


BDD-A6463 © 2010 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)

DEX = Ion Coteanu, Luiza Seche, Mircea Seche (coord.): *Dicţionarul explicativ al limbii române (DEX),* Bucureşti, Editura Academiei Române, 1975.
DFNFR = *Dicţionar de frecvenţă a numelor de familie din România* (DFNFR), vol. 1, A-B, redactor responsabil: prof. univ. dr. Teodor Oancă, Craiova, Editura Universitaria, 2003.
DGITT = Remus Creţan, Vasile Frăţilă, *Dicţionar geografico-istoric şi toponimic al judeţului Timiş,* Timişoara, Editura Universităţii de Vest, 2007.
DLI$^3$ = *Dizionario della lingua italiana,* Francesco Sabatini, Vittorio Coletti (ed.), Milano, 2007.
DLR = Academia Română, *Dicţionarul limbii române* (DLR), serie nouă, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1965-.
DLRM = *Dicţionarul limbii române moderne,* Bucureşti, Editura Academiei Române, 1958.
DN$^3$ = Florin Marcu, *Dicţionar de neologisme,* Bucureşti, Editura Academiei Române, 1978.
DNFR = Iorgu Iordan, *Dicţionar al numelor de familie româneşti,* Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1983.
DOR = N.A. Constantinescu, *Dicţionar onomastic românesc*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1963.
Drăgan, P.E. = Iosif Constantin Drăgan, *Prin Europa,* Timişoara, Editura „Europa Nova", 1997.
DSB IV = *Dicţionarul subdialectului bănăţean,* vol. IV, (*Bâcă – Buzunar*), Redactor: Maria Purdela-Sitaru, Tipografia Universităţii din Timişoara, 1988.
DTB I; VI = Vasile Frăţilă, Viorica Goicu, Rodica Sufleţel, *Dicţionarul toponimic al Banatului,* vol. I: A-B; vol. VI: M-N, Tipografia Universităţii din Timişoara, 1984, 1989.
DTRM = *Dicţionarul toponimic al României. Muntenia (DTRM),* vol. I A-B, sub redacţia: prof. univ. dr. Nicolae Saramandu, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005.
DTRO = *Dicţionarul toponimic al României. Oltenia (DTRO),* vol. 1 A-B. Sub redacţia: prof. univ. dr. Gheorghe Bolocan, Editura Universitaria, Craiova, 1993.
Gehl 1997 = Hans Gehl, *Deutsche Stadtsprachen in Provinzstädten Südosteuropas,* în „Zeitschrift für Dialektologie und Linguistik", Beihefte 95.
HEM = B. Petriceicu Hasdeu, *Etymologicum Magnum Romaniae. Dicţionarul limbei istorice şi poporane a românilor*. Ediţie îngrijită şi studiu introductiv de Grigore Brâncuş, 2, Bucureşti, Editura Minerva, 1974.
Ioniţă, Gl. = Vasile Ioniţă, *Glosar toponimic Caraş-Severin,* Reşiţa, 1972.
Ioniţă/Gehl 1993 = Vasile Ioniţă/Hans Gehl, *Ethnographische deutsche Entlehnungen in der Banater rumänischen Mundarten,* în „Zeitschrift für Dialektologie und Linguistik" – Beihefte 2, Wiesbaden/Stuttgart, p. 158-199.
Iordan, Top. Rom. = Iorgu Iordan, *Toponimia românească,* Editura Academiei Române, 1963.

**BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)**

Kottler 1984 = Peter Kottler, *Sprachliche Kennzeichnung der Banater Deutschen,* în *Schwäbisches Volksgut. Beitrage zur Volkskunde der Banater Deutschen.* Hans Gehl (Hrsg.), Temeswar, p. 226-263.

Mailand, P.P. = Oszkár Mailand, *Poezii populare româneşti din Transilvania,* Bucureşti, Editura Minerva, 1981.

MDA = Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti", *Micul dicţionar academic* (MDA)*,* I-IV, redactori responsabili acad. Marius Sala şi Ion Dănăilă, Bucureşti, Editura „Univers Enciclopedic", 2001-2003.

Müller 1996 = B. Müller, *Bezeichnungen für die Sprachen, Sprechen und Länder der Romania,* în *Lexikon der Romanistischen Linguistik,* II, Tübingen, p. 134-151.

Neagoe 1984 = Victorela Neagoe, *Subdialectul bănăţean,* în *Tratat de dialectologie românească.* Coordonator Valeriu Rusu, Craiova, Editura „Scrisul Românesc".

NŞDU = Lazăr Şăineanu, *Dicţionar universal al limbii române.* Ediţie revăzută şi adăugită de Ioan Oprea, Carmen-Gabriela Pamfil, Rodica Radu şi Victoria Zăstroiu. Ediţia a II-a, Bucureşti, Editura „Litera Internaţional", 2006.

Oancă 1999 = Teodor Oancă, *Geografie antroponimică românească. Metodă şi aplicaţii,* Craiova, Editura de Sud.

Popescu 1960 = Magdalena Popescu, *Nume de locuitori derivate de la teme străine,* în *Studii şi materiale privitoare la formarea cuvintelor în limba română,* vol. al II-lea, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1960, p. 213-224.

Purdela-Sitaru/Vasiluţă: Maria Purdela-Sitaru, Livia Vasiluţă, *Cercetări etimologice (Cu referire specială la împrumuturile de origine germană din limba română),* Bucureşti, Editura „Univers Enciclopedic", 2002.

Sala/Vintilă-Rădulescu 2001: Marius Sala, Ioana Vintilă-Rădulescu, *Limbile Europei,* Bucureşti, Editura „Univers Enciclopedic".

SCRIBAN = August Scriban, *Dicţionaru limbii româneşti,* Ediţiunea întâia, Iaşi, Institutul de arte grafice „Presa bună", 1939.

Stoica de Haţeg, Cr.Ban. = Nicolae Stoica de Haţeg, *Cronica Banatului.* Studiu introductiv, glosar şi indice de Damaschin Mioc, Ediţia a doua revăzută, Timişoara, Editura Facla, 1981.

Ursu 1962 = N.A. Ursu, *Formarea terminologiei ştiinţifice româneşti,* Bucureşti.

Tabouret-Keller 1997 = Andrée Tabouret-Keller (a cura di), *Le nom des langues. I. Les enjeux de la nomination des langues,* Louvain-la-Neuve, Peeters.

TRDW[1] = Dr. H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch,* Bukarest, Staatsdruckerei, 1903-1924.

TRDW[2] = Dr. H. Tiktin, *Rumänisch-deutsches Wörterbuch,* Paul Miron, (Hrsg.) I-III, Wiesbaden, 1986-1989.

WDL = Wolfgang Teuschl, *Wiener Dialekt Lexikon,* Purkersdorf/Wien, 1990.

**BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest**
**Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)**

## DENOMINATIONS DONNEES A CERTAINS GROUPES ETHNIQUES MINORITAIRES DE ROUMANIE. NOTES SOCIOLINGUISTIQUES

(Résumé)

L'objet de notre article est l'étude, dans une perspective sociolinguistique, de quelques dénominations roumaines de certains groupes minoritaires ethniques, établis sur le territoire de notre pays. Nous procédons à l'analyse des couples d'ethnonymes suivants : *boem* et *pem, friulan* et *furlan,* ainsi qu'à l'analyse des polytonymes *bosniac* et *boşneag.* Dans le but de clarifier certains aspects de « la vie du mot », nous avons été obligée de prendre en considération également la famille de chacune des unités lexicales en question, c'est-à-dire, les dérivés motionnels, les dérivés adjectivaux, souvent substantivaux et les dérivés adverbiaux. À l'aide des sources utilisées, nous avons pu apporter un matériel supplémentaire pour les mots et les sens, qui, dans les travaux lexicographiques roumains, sont faiblement attestés ou pour lesquels, il n'y a que des attestations nouvelles. Pour chacun des mots pris en considération, nous avons analysé la solution étymologique la plus appropriée, telle qu'elle résulte des recherches menées jusqu'à présent, et, là où cela s'imposait, nous avons corrigé la solution étymologique proposée déjà.

Pratiquement, les dictionnaires généraux de la langue peuvent en tirer profit, pour ce qui est de la cohérence et de la conséquence dans l'enregistrement et le traitement lexicographique de chacune des unités lexicales qui vont dénommer un certain groupe ethnique. Généralement, l'étude des dénominations roumaines multiples d'un seul et même groupe ethnique nous a offert le support pour la compréhension de certains éléments significatifs du processus dénominatif. Les dénominations établissent entre elles de multiples connexions, pour former un système complexe destiné à dénommer un seul et même groupe ethnique. Elles permettent, en même temps, d'entrevoir la cohésion de la communauté ainsi que son identité par rapport à d'autres communautés. Les problèmes de telle ou telle ethnie ne sauraient être saisis de manière adéquate, si l'on n'arrivait pas à comprendre les contacts et les relations dynamiques entre les divers groupes ethniques.

BDD-A6463 © 2010 Editura Universităţii de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:53:55 UTC)